

Захист прав дітей в Україні

Щороку в перший день літа відзначається Міжнародний день захисту дітей, одне з найстаріших міжнародних свят.

Рішення про відзначення Міжнародного дня захисту дітей 1 червня прийняла Міжнародна демократична федерація жінок у листопаді 1949 року. Перший Міжнародний день захисту дітей було відзначено ще в 1950 році. Організація Об'єднаних Націй підтримала ініціативу федерації та оголосила захист прав, здоров'я і життя людини - одним з пріоритетів у своїй діяльності.

В Україні цей день відзначають з 1998 року. Базовим документом, спрямованим на захист дітей є Конвенція про права дитини, прийнята генеральною Асамблеєю ООН в 1989 році та ратифікована Україною 27.02.1991 року. З 27 вересня 1991 року для України набула чинності Конвенція про права дитини, згідно якої кожна держава зобов'язана поважати та заохочувати право дитини на всебічну участь у культурному і творчому житті, забезпечувати їй повноцінне дозвілля та відпочинок. Конвенція визнає право кожної дитини на рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, морального та соціального розвитку.

Способи захисту прав дитини в Україні значно збагатилися із прийняттям нормативно-правових актів, безпосередньо спрямованих на поліпшення умов життя дітей та розширення правових гарантій їх захисту.

Так, статтею 52 Конституції України передбачена рівність дітей у своїх правах, незалежно від походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним.

Законом України «Про охорону дитинства» заборонено будь-які фізичні покарання батьками дитини, а також застосування ними інших покарань, що принижують людську гідність дитини.

В Законі України «Про охорону праці» за невиконання передбачених законодавством обов'язків батьків щодо виховання дітей визначено попередження або накладення штрафу від 1 до 3 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Батьки, або особи, які їх замінюють, несуть відповідальність за порушення прав і обмеження законних інтересів дитини на охорону здоров'я, фізичний і духовний розвиток, навчання, невиконання та ухилення від виконання батьківських обов'язків відповідно до Закону.

Відповідальність батьків передбачена:

Сімейним кодексом України (статті 141, 155, 164-166, 170, 180, 181.);

Законом про освіту (стаття 59 «Відповідальність батьків за розвиток дитини»);

Кодексом України про адміністративні правопорушення (стаття 184 «Невиконання батьками, або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей»);

Кримінальним кодексом України (статтями 164, 166 та 167).